

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Conversiunea

Cum mai stăm cu ușurarea datoriilor agricole? — O lege s'a stricat, dar se pregătește alta

de GAVRIL TODICA

In numărul 29 din anul trecut al acestei gazete populare am scris că cea mai dreaptă ușurare a datoriilor agricole s'ar putea face prin ușurarea cametelor.

După multe frământări și svârcoliri iată că acolo ajungem.

Mai întâiu, Curtea de Casație, instanța judecătorească cea mai înaltă a țării, care e mai presus și decât domnii ministri, a scos din vigoare tocmai paragrafi cei mai însemnați din legea conversiunii, arătând, că acei paragrafi sunt în contradicție cu un paragraf din constituția (legea fundamentală) țării, în care paragraf se spune, că *avutul fiecăruia trebuie respectat*. Asta înseamnă, că ceea ce are și câștigă fiecare (pământ, casă, bani, vite, unelte etc.) nu i-se poate lua numai așa din senin, fără nici o vină și fără nici o despăgubire, adică nu poți plăti datoriile unora din punga altora, cum voia legea conversiunii, caoi nu e cu dreptate.

Băncile noastre românești, prin însoțirea lor „Solidaritatea”, apoi mulți fruntași politici din toată țara, în adunări ținute în multe orașe, au arătat primejdia la care s'ar expune toți cetățenii, dacă am sări în vârtejul unor legi de aceste. Azi li-s'ar lua un lucru, mâine altul, până ar rămânea goli ca napul.

S'a făcut doar pornirea cu reforma agrară. Dar cu cât s'au făcut mai fericiți țăraniii împroprietăriți? Oui a adus foloase reforma? Proprietarii, dela cari s'au luat pământurile, n'au primit nici o despăgubire. S'au făcut însă atâtea cheltuieli cu aplicarea (îndeplinirea) reformei, cu plățile consilierilor agricoli și ale agronomilor, încât cu suma cheltuielilor acestora s'ar fi putut plăti întreg prețul pământului expropriat.

Pe panta asta apucam și cu conversiunea datoriilor agricole. Ele trebuiau înștiințate la judecatorii. Pentru ceea ce au trebuit câteva luni. Apoi trebuiau desbatute, amanunțit. Cu ceea ce iarăș s'ar fi trecut mai mulți ani, căci înștiințările au fost foarte multe și desbaterile merg anevoe.

In vremea asta se oprește orice învârtire (circulație) de bani. Numai din oprirea aceasta rezulta pagube de miliarde, atât pentru privați, cât și pentru stat (scăderea dărilor, ce o încassa dela bănci).

Legea conversiunii era pe trei sferturi nedreaptă și numai pe un sfert îndreptățită.

Nedreaptă era, că mai întâiu boierii cei mari, cu moșii, trăgeau foloase din ea. Ei și-au înștiințat la conversiune cele mai multe datorii. (Unele foarte deochiate, ca: pentru automobile, cauciucuri, oglinzi mari cât pereții și altele).

Chiar dintre datorașii țărani cel puțin a patra parte își pot regula sau plăti datoriile. A patra parte nu sunt vrednici să fie ajutați, fiind bețivi și risipitori. Abia jumătate din datoriile țărănești ar trebui în adevăr ușurate. Datorașii nu le mai pot plăti și nu din vina lor au ajuns în starea în care au ajuns.

De fapt, nu e om cu mintea sănătoasă în țara asta, care să nu se gândească la ușurarea datorașilor de bună credință. In folosul lor s'a adus legea așteptării (moratoriului), oa creditorii să nu-i poată vinde la licitație. Dar așteptarea încă va avea un sfârșit și regularea trebuie să se facă în ceva chip.

In acest scop se pregătește la minister o altă lege de conversiune, ușurând mai ales cametele.

Pe vremuri, noi am avut în Transilvania, o lege destul de aspră contra uzurării. Dacă se respecta cât decât legea aceasta, cametele la bănci nu s'ar fi urcat la 30—40% și astăzi datorașii ar fi mai ușurați. Nu știm în ce fel se va aduce legea cea nouă de conversiune, dar dacă uzurarii cei mari vor fi obligați să socotească în amortizarea (scăderea) datoriilor să zicem, numai dobânzile luate peste 18 procente, atunci multor datorași vechi (cu datorii de prin 1923—5) li-s'ar șterge total datoriile ce mai au.

O astfel de lege nu mai este nici împotriva legilor morale și bisericesti. Nu ar mai putea-o atăca nimeni.

Vina uzurării o poartă chiar și Banca Națională, care în toți anii aceștia grei, de după unire nu s'a îngrijit să-și sporească aurul și să emită (tipărească) bani de hârtie în măsura nevoilor din țară, ci s'a restrins la bani puțini și camete mari (de 8—9 procente).

Atunci cum să fi lucrat băncile mai mici?

Salarele funcționarilor rămân reduse până la 1 Aprilie 1934. Zilele trecute s'a votat la parlament cât și la senat legea prin care salariile funcționarilor se reduc cu 12% și jumătate. Dl ministru al finanțelor aduce acuma la cunoștință că reducerile se vor face și în bugetul din 1933/4, adică până la 1 Aprilie 1934, când, dacă va rămânea criza de astăzi, salariile se vor reduce și mai mult. Funcționarii mici dela orașe sunt într'o mare mizerie, azi mâne nu mai au ce mânca, fiindcă salariile li-s'au redus, iară scumpetea crește.

Haina Mântulorului se află la Trier în Germania, în catedrala de acolo. Sfânta Elena, mama împăratului Constantin cel Mare, a dăruit adică această haină, în anul 326 după nașterea lui Hristos, episcopului Agricius din Trier. Când în 1794 Francezii au asediat (împresurat) cetatea Trierului, sfânta haină a fost dusă la Augsburg, de unde în 1810 au adus-o iarăș înapoi la Trier. Haina a fost expusă spre închinare în anii 1810, 1844 și 1891. In anul 1844 i-s'au închinat 1.050.833 de inși, în 1891 aproape două milioane, adică 1.925.000. Anul acesta iarăș va fi expusă sfânta haină spre închinare, pentru „înmulțirea dragostei către Domnul nostru Isus Hristos și spre mângălarea tuturor credincioșilor în aceste vremuri grele”, dupăcum spune epistola pastorală a Preasfințitului episcop Dr. Bornewasser din Trier.

Episcopia ortodoxă a Caransebeșului se mută la Timișoara. De mult se tot vorbește de mutarea episcopiei ortodoxe a Caransebeșului la Timișoara, care este și capitala Banatului. Abia acuma a hotărât Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe autocefale (care nu este supusă patriarhului din Constantinopol, așadară nu atârână dela altă biserică, ci-și are capul ei propriu, pe patriarhul dela București) române, ca aceea episcopie să renunțe la Caransebeș, așa că de aici înainte în Timișoara se va afla un episcop ortodox, altul romano-catolic, și al treilea sârbesc, un vicar episcopesc greco-catolic, un vicar episcopesc protestant și un prim rabin iudevesc. Episcopul dr. Badescu al Caransebeșului e gata să se și mute la Timișoara, încă la vară.

Regele Hristos

În evanghelia din I duminică a postului mare (5 Martie, Ioan I., 44—52) spune Natanail: »Rabbi, tu ești fiul lui Dumnezeu, tu ești împăratul lui Izrael« (I. 50).

Isus nu este însă numai regele lui Israel, ci regele spiritual al lumii întregi. Aceasta a dovedit-o însuși Isus, căci iată ce citim la Ioan 18, 37:

»Zis-a drept aceea Pilat lui: »Au împărat ești tu?« Răspuns-a Isus: »tu zici, că eu împărat sunt. Eu spre aceasta m'am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul«. Venind în lume a stăpânit și stăpânește și astăzi, după cum citim la Mateiu 28, 18: »Datu-mi-s'a toată puterea în ceruri și pe pământ«. În baza acestei puteri el i-a trimis pe apostoli să propovăduiască, învățându-i să păzească toate câte a poruncit lor (Mateiu 28, 20). Așadar el se și poartă ca un rege, că numai regii au astfel de putere. Tot ca rege vorbește și la Mateiu 5, 17: »Să nu gândiți că am venit să stric legea sau prorocii; n'am venit să o stric, ci să o plinesc«. Tot ca rege vorbește și când zice: »Și Tatăl pe nimeni nu judecă, ci toată judecata o a dat Fiului« (Ioan 5, 22.). Tot despre regele Hristos ni-se vorbește și în Apocalips, la 19, 16: »Și are în haină și în coapsa sa nume scris: Împăratul împăraților și domnul domnilor«.

Că Isus este rege, mărturisește mai pe urmă Preafericitul Părinte al nostru Papa Pius XI dela Roma, care în enci-

clica (epistola pastorală) sa din 11 Decembrie 1925, începută cu cuvintele latinești: »Quas primas« poruncește ca duminica cea din urmă din luna Octombrie să fie închinată Regelui Hristos, la apuseni.

Întrebarea care ni-se impune în urma acestui fapt, este înainte de toate că tu, care prin botez și mir ai intrat în ceata soldaților Regelui Hristos, aperi-l de fapt, ori doară *te-ai înștrat între dușmanii lui*, atât cu gândul cât și cu fapta? Te-ai înscris deja, în toată regula, între dușmanii lui? Crezi că poruncile lui Dumnezeu și legile Regelui Hristos nu mai sunt pentru lumea modernă și că sunt chiar pedeci pentru a putea înainta în lume? În cazul acesta ești »fiul nopții și al întunecului« după cum li numește pe unii ca aceștia sf. apostol Pavel la I Tesaloniceni 5, 5, ești un răzvrătit revoluționar și bolșevic și-ți vei primi pedeapsa cu siguranță.

Ori poate ești de părerea ca să *nu te înscrii nici în ceata bolșevicilor*, dar nici să lupți pentru Regele Hristos. În cazul acesta ești un laș, un soldat care în loc să lupte, aruncă armele în fața dușmanului, își ridică mâinile și se predă. Ție-ți sună deci cuvintele Mântuitorului dela Luca 11, 23: »Celce nu este cu mine, împotriva mea este, și celce nu strânge cu mine, risipește și tot ție-ți va spune la judecata din urmă, Regele Hristos cuvintele: »Fiindcă ești stămpărat, și nici cald, nici rece, te vom vărsa din gura mea« (Apocalips 3, 16).

Fii deci cuminte și »pătimizește ca un bun ostaș al lui Hristos Isus« (II Timoteiu 2, 3). Astăzi, când dușmanii vreau să-l scoată pe Regele Hristos din căsătorie, din familie, din școală, din societate și din stat, astăzi când în Rusia bolșevică, în Mexico cel fără Dumnezeu și în Spania cea fărădelege, dușmanii Regelui Hristos au aprins, dărâmat și spurcat atâtea biserici, iară pe slujitorii acelor biserici i-au băgat la pușcărie, i-au surghinuit ori i-au chiar omorât; astăzi, când chiar și la noi în țară încep să se înmulțească tot mai

mult dușmanii Regelui Hristos, cunoscuți sub numele de francmasoni, — astăzi ne mai e permis să stăm deoparte, lași ori neputincioși, ci trebuie să luptăm din greu în oastea Domnului, înscriindu-ne membri ai »Agru«-lui, ai reuniunii Mariane și ai altor societăți creștine.

Iar pentruca să putem birui, trebuie, înainte de toate, să ne reformăm pe noi înșine, începând, deodată cu începutul postului mare, o nouă viață creștinească, scutită de păcate și plină de virtuți. Trebuie să ne desbrăcăm, prin sfânta taină a pocăinții, de haina păcatului și să ne îmbrăcăm în haina virtuților, luând drept întârire, cât mai des, sfânta cuminecătură.

Iară, dupăce te-ai îmbrăcat în haina virtuților, trebuie să *te faci însuși apostol*. Așa o cere aceasta, dela unul fiștecarele dintre noi, părintele creștinătății Papa Pius XI. Și tu, mireanule, trebuie să lupți, cu noi preoții împreună și alături, împotriva tuturor cari vreau să nimicească biserica noastră. Vei face deci tot ce-ți stă în putință ca să te abonezi la cel puțin o gazetă a bisericii tale, dară să nu fii abonent neplătitor ci plătitor. Gazetele creștine sunt avantposturile bisericii. Fără de ele biserica e ca fără mână. Susține deci gazetele creștine și le răspândește printre cunoscuții și prietenii tăi, ca să se întărească tot mai mult împărăția lui Hristos aici pe pământ.

Doi lucruri trebuie deci să faci neapărat, ca să fii bun ostaș al Regelui Hristos: 1. să te înscrii membru la »Agru« și la celelalte reuniuni creștine, 2. să te abonezi, plătind și abonamentul, la vre-o gazetă sau revistă a bisericii tale. Numai în forma aceasta vom fi strânși împreună toți soldații și comandanții, și vom putea lupta cu izbândă împotriva tuturor potrivnicilor și dușmanilor, strigând: Trăiască Regele Hristos!

Să trăiască Regele Hristos! Să trăiască în gândurile, cuvintele și faptele noastre! Să ne luptăm cu drag pentru el și

Foia „UNIRII POPORULUI“

Simion Bulgarul

(urmare)

Bulgăroaica lui Simion era o femeie posacă și posomorâtă, mai cu seamă după ce i se născu primul copil. Și din ce trecea vremea tot mai uricioasă și mai negurată se făcea iar lui Simion nu-i dădea vorbă bună nici de leac. Din leneș și din pierde-vară și vagabond nu-l scotea.

O duse el cum o duse, căci era mai mult dus de-acasă; iar când avea ceva vreme liberă, stătea în vre-o cârciumă cu niște bulgari pe cari și-i făcuse prieteni, și bănuțul care îl câștiga cu sudoare și cu primejdie de multe ori, îi lăsa la crășmă, întorcându-se acasă cu mâna goală.

Nevasta îl certa și mai rău, și de multe ori nu-l lăsa să intre în casă, iar el se întorcea iar la crășmă, și dacă nu avea bani, făcea datorii.

Dela un timp însă atâtea datorii făcuse, încât plata lui era aproape întreagă mânăcată înainte de a fi câpătat în mână. Era amărât, sărmanul Simion. Se vedea tată a patru copii, cu nevastă care n'avea inimă față de el, sărac și strein în țară streină. Ba se întâmplă să-i moară și stăpânul. Stăpânul său vându automobilul, iar bietul Simion se văzu pe drumuri,

împreună cu familia, și fu silit să meargă cu soția în satul ei, unde ea avea frați cari lucrau o grădină cu legume. Duceau la oraș varză, ardei, crastaveți, cărălabă, morcovi și ceapă, și din asta se țineau.

Frații nevestei adevăc cumnații lui Simion nu puteau să-l sufere, și mereu mereu îl batjocureau, căci el nu știa lucra la grădină, apoi se și cam lenevise cât trăise pela oraș.

Era tot năcăjit și nemulțumit. Fugise de acasă, de frica lucrului la câmp, și acum se pomenise lucrând tot la câmp, în grădina care nu era a lui și în țară străină.

Pantalonii și hainele cele călcate, ce purtase la oraș, i-se rupseră; iar el se văzu silit să îmbrace pantalonii largi și colorați și în loc de ghetă colorate să înalțe opincile bulgarilor.

Era năcăjit de îi venea să se bage cu capul în pământ, mai ales că și nevasta îl tot cicălea, ba și copiii lui încă îi întorceau vorba.

Simion era desnăcăjduit, și nu știa unde vor ieși toate acestea.

Intr'o zi fusesc cu alți bulgari la oraș unde vândură legumă, aceia pe a lor iar el pe a cumnaților săi, în casa cărora locuia. De năcaz intră într'o crășmă. Beu câteva pahăruțe de rachiu, și își aduse aminte de țara lui, de satul și de copilăria lui. Ce va mai fi făcând tatăl său? Mai trăiește oare? Dar frații? Undor se năpăstui asupra lui, de credea că-i rupe inima. Ar fi vrut să se întorcă acasă,

dar cum? Cui să lase el nevasta și copiii? Să vină acasă cu ea cu tot? Ea nu vrea, iar copiii nu știu nici o boabă românească.

De năcaz mai ceru un ciocan de rachiu și apoi începu să cânte românește, o doină ardelenască dela inimă:

— Măicuța al meu noroc
L'ai băgat cu lemne 'a foc
Și sub lemne ai pus paie
De l'ai ars cu bobotaie.

La cântarea românească se adunară mulți bulgari, cari începură a-l batjocuri. Dar el avea curaj și începu și el să-i batjocorească. Mai ceru un ciocan și apoi începu a cânta, »Arme!« care știa că o cântară soldații români când au pornit împotriva Bulgarilor în 1913.

Ce credeți voi neroade nesătule,
Că nu ne poartă grija cel de sus?

și un scaun se și rupse în capul lui Simion iar el căzu sub masă plin de sânge. L-au bătut bine, apoi s'au dus, iar crășmarul chemă un polițai ca să-l ducă de acolo, zicând că a făcut scandal și l-au bătut prietenii cu cari beut, și pe cari el nu-i cunoaște.

Simion, așa beat cum era, fu dus la poliție, până când se trezi, apoi legat la o masă. Doi polițai îl duseră acasă la nevasta lui. Acasă când îl văzu, deseacă asupra lui o ploaie de injurături, iar frații ei îl bătură și ei, și îl aruncară afară din casă. Nevasta prinse proces de divorț, iar Simion se trezi singur

dacă e lipsă, să chiar suferim pentru el, fiindcă cu cât ne-am luptat mai vitejește și mai îndelungat, cu atât mai sigur ne va răsplăti Regele Hristos, nu atât în lumea aceasta trecătoare, cât mai ales în lumea cealaltă care este veșnică!

Părintele Iuliu

Nunțiul papal dela București numit cardinal

Nunțiu papal se numește acel episcop pe care Papa dela Roma îl trimite ca ministru al său pe lângă regele unei țări. Nunțiul papal dela noi este Excelența Sa Angelo Maria Dolci Preafericitul Părinte dela Roma, luând în dreaptă socotință marile vrednicii ale acestui nunțiu, l-a numit cardinal, adică sfetnic papal de cari sunt 70. Cardinalii, între alte slujbe, mai au și datorința de a alege pe unul dintre ei de papă. Ei sunt în rang de principii și urmează în rang îndată după moștenitoru tronului.

Cardinalul Angelo Maria Dolci s'a născut la 12 Iulie 1867 în Agliano din Italia. După ce a absolvit studiile sale filosofice și teologice la Roma, s'a înscris la Academia Diplomatică din Roma, unde învață aceia car-vreau să devie nunții papali. În 1890 a fost hirotonit episcop, ca la vârsta de 40 ani să ajungă arhiepiscop titular. În 1907 a fost trimis delegat apostolic în statele Bolivia, Peru și Aquador din America de Sud. În 1911 a fost numit arhiepiscop la Amalfia în Italia de de sud. În 1914 este numit delegat apostolic la Constantinopol, unde așa de mult a fost iubit de întreg poporul, încât Turcii i-au ridicat o statuie Papei Benedict XV. La 30 Mai 1923 a fost numit nunțiu apostolic la București, unde și-a câștigat stima tuturor, isbind să încheie concordatul.

Dorim noului cardinal multă sănătate dela Dumnezeu și ca să-i ajute să-și poată îndeplini toate gândurile bune de care e cuprins. Întru mulți ani Stăpâne!

țară străină, fără nici un ban și cu hainele toate rupte, ba și cu niște junghiuri pela coaste.

Merse el pe jos până la oraș, căutând acolo ceva de lucru, dar nu află, și astfel trebui să umble flămând vre-o câteva zile.

Se hotări să meargă în Sofia, la fosta sa stăpână, și să-i ceară niște bani pentru a se putea întoarce în România.

Așa și făcu. Aceea îi dădu, dar cu mare greu și cu făgăduința ca să-i trimită înapoi când va ajunge acasă, și astfel într'o bună zi Simion se văzu iar în satul său, de unde plecase de doisprezece ani. Era slab, nespălat, ne ras, cu pantalonii și opincile bulgărești, toate ciur și fienduri, rușinat și umilit.

Tatăl său mai trăia, și îl primi ca pe fiul cel răstăcit din evanghelie, zicându-i: — Vezi, dragul tatii, unde te-a adus pofta de mărire deșartă? Alții, de șama ta, s'au însurat și își au gospodăria lor mai mare ori mai mică, cum a dat Dumnezeu; dar o au și e a lor. Tu ai copii, și n'ai; ești însurat și neînsurat. Nu ești nici român nici bulgar. Ți-ai cheltuit tineretea și ai îmbătrânit înainte de vreme, ca să te întorci aici numai acum când alții te-au huiduit.

Ține minte vorba cântecului, și spune-o și altora cari n'o știu, sau vor vrea s'o uite, precum ai uitat-o tu:

— De-ai călca din urmă'a urmă
Din strein nu-i face muma;

Din necazurile noastre

Criza, șomeri, conversiune sunt cuvinte foarte des rostite în zilele noastre, cari s'ar putea tălmăci cu o singură vorbă: sărăcie. Da, de sărăcie vorbesc oamenii astăzi, căci aceasta pacoste a intrat în casele noastre și s'a așezat chiar după masă, ca o doamnă mare. O cunoaștem ficcare, țărani și cărturari, meșteșugarul și negustorul; toți o simțim deopotrivă. Ba, dela un timp, am început să ne și obișnuim cu ea, însă în fiecare zi așteptăm cu groază să vedem ea ce neajunsuri ne mai aduce.

Dar nu numai noi, ci și stăpânirea o cunoaște foarte bine și caută, cum știe și cum poate, fel de fel de mijloace pentru alungarea ei, numai că nu prea isbuteste. După scăderile din anii trecuți, acum a hotărât din nou să micșoreze cheltuielile statului, pentruca în felul acesta să facă crutărilor de lipsă. Ca și în trecut, crutăările, în cea mai mare parte, se fac pe spinarea bieților slujbași, ale căror plăți au scăzut chiar sub marginea îngăduită de lipsurile traiului.

Între acești slujbași se găsește și dascălii dela școale mai mari și mai mici din țara noastră, cari deasemenea au să sufere pierderi însemnate. Ceeace trebuie să-i atingă și mai dureros, este planul guvernului de a mai închide, după atâtea altele, încă un număr destul de mare de școli, iar aceasta însemnează că dascălii acestora vor fi siliți să ia bățul pribegiei și să-și caute o altă așezare, Dumnezeu știe unde și cum.

Deși s'ar părea că necazurile acestea sunt străine de cetitorii acestei foi, cari în mare parte sunt țărani, oameni dela sate, ele totuși nu trebuie să-i lase nepăsători, căci stau într'o legătură destul de strânsă cu ei.

Dar să vedem cum!

După războiul trecut, când ne-am văzut toți Românii împreună, țara noastră avea lipsă mare de cărturari români, cari trebuiau să ia locul slujbașilor stăpânirii străine de mai înainte. Ca să înlesnească creșterea oamenilor cu carte, cărmuirile noastre au numit, în țările

alipite la Țara-mamă, dascăli români la școlile statului, pe cari i-au pus să dea învățtură românească. Ba au mai deschis și școli nouă și au dat și tot felul de ajutoare bieților dela învățtură, ca să se poată împărtași cât mai mulți de binefacerea cărții. Între tineretul dus la școală erau și foarte mulți copii de țărani dintre cari mulți sunt astăzi în slujba statului. Nu mai facepe vorbă că acest lucru a fost un bine, căci cu tineretul nostru ieșit din școli se cărmuiește azi statul nostru.

Iată însă că de câțiva ani încoace lucrurile au luat o întorsătură nouă. S'au înmulțit orășenii cărturari atât de mult că statul nu mai are slujbe în cari să-i așeze. Am ajuns să vedem că și între cărturari, ca între muncitorii dela fabrici, sunt șomeri, adică oameni fără lucru. Mai mult. Întâlnim de aceștia chiar și la sate, unde se găsește, de pildă, destui învățători tineri cu școala isprăvită de 1—2 ani, cari așteaptă din greu să li-se facă loc la vre-o școală. Dacă cei de acum o duc atât de greu, ce va fi cu cei ce vor ieși de acum înainte din școli? La toată întâmplarea nădejdi prea bune nu pot avea pentru viitor.

Așa stând lucrurile, nu e deci nici o mirare că stăpânirea închide școlile pe cari le socotește de prisos. În felul acesta împiedecă și sporirea cărturarilor și mai face și crutăările poruncite de sărăcie.

Dar nu numai cei din slujba statului o duc rău, ci și cărturărimea care trăiește din punga proprie, cum sunt advocații, doctorii, inginerii și alții. Și numărul acestora e atât de mare, încât, dacă mergi într'un oraș, tot la a doua ori a treia casă găsești unul de aceștia. Criza nu le este prielnică nici acestora, căci pările azi se plătesc rău de tot, bolnavii se caută mai puțini cu doctorii, lucrări mai mari nu se fac nici de un fel, cu un cuvânt, toate tânjesc. În astfel de împrejurări n'are de ce lăcomi nimeni să intre în rândul lor și să le mai sporească numărul.

Aceasta-i icoana stării în care se găsește azi oamenii cu carte. E o icoană cât se poate de tristă, care numai îmbucurătoare nu poate fi.

Că ce va fi în viitor, nu putem ști ba nici chiar banui. O știe bunul Dumnezeu, în care trebuie să ne punem toată nădejdea. Aceasta însă nu însemnează că noi să nu facem nimic și să ne lăsăm târiți de voia întâmplării. Nu, ci trebuie să ne gândim la mijloacele de îndreptare. O vorbă veche spune că nevoia e cel mai bun dascăl. Ei bine, nevoia orașelor noastre trebuie să-i învețe pe plugarii noștri să nu trimită la școală copii, și mai buni și mai răi, cum au făcut în trecut, ci să-i aleagă mai pe sprânceană pe cei într'adevăr foarte buni, cari vor putea răsbi în școală printre cei din-tâi, iar în viață vor putea să-și croiască un drum cu einstea și bunătaea lor printre copiii altora. Aceasta numai de aceea, ca să nu rămână, după isprăvirea școlii, fără slujbă, ori nici să nu poată isprăvi școala și să se aleagă niște prăpădiți, cum sunt destui pe la orașe. Acești oameni neisprăviți ori fără lucru sunt cei mai răi, căci neputând să se întorcă la plugărie, apucă pe calea fărâdelegilor.

E timpul apoi ca să înțeleagă în sfârșit și poporul nostru că decât cu peana și cu cartea, se poate trăi la oraș, cu mult mai bine, după un meșteșug bun, ori învățând negoțul. Deci e mai nimerit să-și dea copiii la școale de felul acesta.

Un lucru însă negreșit trebuie să se știe, și acesta e: decât un slujbaș cu o plată amărâtă, pe care stăpânirea o plătește numai cu im-

De-ai călca din piatră'n piatră

Din strein nu-i face tată.

și că:

— Fie pânea cât de rea,
Tot mai bună'n țara mea.

Simion e astăzi în satul lui, și muncește singur la petecul de moșie părintească. Oamenii nu prea își fac treaba cu el, și îi zic „Bulgarul“. Dară vorbise câțiva înși în vre-un loc, despre vre-o afacere comună, când se apropie Bulgarul de ei, întrecup povestea și se imprăyție. Oamenii n'au încredere în el, ci îi zic om care s'a „lăhăit“ odată de țara și de neamul lui, și s'a întors la ea numai pentru că i-a mers rău, iar de-i mergea bine, n'ar mai fi zis niciodată, nici România, și nici Român. Ce încredere poți să mai ai în omul asta? Și așa bietul Simion bulgarul este tocmai ca ciocărlanul cu moțul tăiat; huiduit din două părți, cum este și cu dreptate să pătească pentru acela care pentru nu știu ce câștiguri trecătoare își înpestrează neamul.

N. Lupu

Ducea granate. Pe drumul Hotin (Basarabia) spre Iași a fost arestat un țaran, care ducea o căruță de granate. Fiind întrebare unde le duce, țaranul a arătat pe niște necunoscuți, care l-le daseră ca să le ducă și, bine înțeles, îl plățiseră bine. Țaranul a fost lăsat liber, iar necunoscuții arestați.

târzieri mari, ori rămânând în restanță cu lunile, cum se întâmplă în zilele noastre, mai bine plugar pe pământul ce te-a crescut și care-ți în stare orișicând să te hrănească. Să nu tot spunem că plugăria nu se mai plătește, căci nu-i adevărat. Numai că trebuie să fim cumpătați și să învățăm obiceiurile sau apucăturile mai nouă de lucrare, ca să putem scoate din pământ cât mai multe roade. Aceasta trebuie să fie școala ce trebuie să o învețe încă marea mulțime a țăranilor noștri.

Micii și mai marii proprietari dela sate să se lase așadar de visurile lor de a face cu orice preț domnișori din copiii lor, și în locul acestora, să deștepte mai mult dragostea față de moșie. Numai dacă țăranul se va alipi mai tare de glia sa, va rămânea ce trebuie să fie: talpa țării.

Eugen Bucur, profesor

Călătoria funcționarilor și pensionarilor statului. După ce bleșilor funcționari și pensionari li-s'au tras plățile, încât astăzi sunt gata de perit, li-se oă voie să călătorească pe C. F. R., ca pe vremea Ungurilor, cu bilete de jumătate. A văzut adecă direcția generală C. F. R. că trenurile merg aproape goale și nu mai călătorește nimeni, de aceea s'a gândit, hai să facem reducere pentru funcționarii și pensionarii statului. Căci până acuma funcționarii aveau numai 12 călătorii de jumătate la an, iară mulerile lor dimpreună, cu pensionarii, câte 6. E însă prea târziu. Dacă se făcea aceasta mai înainte, până aveau funcționarii bani, poate că mai erau călători, acuma însă, cu lefurile reduse de astăzi, nu credem să se resimțască ceva din aceasta.

Români bravi

De o vreme încoace sunt foarte la modă sporturile, adecă d. prinderile trupesti făcute în aer liber, cu scopul de a întări trupul, de a-i da mlădiere și frumuseță. Unul dintre cele mai frumoase sporturi este săniuța. Chlpul nostru înfățișează pe locotenentul român Papană și pe căpitanul sas din armata română Hubert, cari au câștigat cel dintâi premiu, dovădindu-se că se știu da ma bine cu săniuța decât oricine în lumea întreagă. Scrișoarea „Românien 1” de pe săniuța înseamnă că România a câștigat premiul cel dintâi, la întrecerea cu săniuța.

Noutăți politice din țară și străinătate

M. S. Regele și d. Vaida despre mișcările muncitorești.

Greva făcută de muncitorii ceferiști dela atelierele Grivița din București și felul cum a trebuit să i se pună capăt, a stârnit mare răsunet și în străinătate, mai ales în prietena noastră Franța.

Mai mulți gazetari străini au venit anume la București, să vadă cu ochii cum sunt stările în România și să afle dela conducătorii țării, ce și cum s'au petrecut lucrurile.

Astfel ziaristul *Geo London* dela gazeta „*Le Journal*” din Paris, s'a adresat deadreptul M. S. Regelui Carol II, pentru a putea controla veștile răspândite în străinătate.

M. S. Regele a spus că tulburările din ultimul timp se datoresc uneltirilor bolșevicilor din Rusia, cari prin oamenii lor plătiți, încearcă să zdruncine ordinea din țara noastră. Dar, a adaus M. S.: Orice s'ar întâmpla, ordinea va fi păzită cu orice preț și Patria românească va triumfa. M. S. și-a arătat apoi nădejdea că muncitorimea acestei țări nu se va lăsa orbită de agenții unei propagande străine, care seamănă numai sămânță de ură, din care nu se culege decât sărăcie și sânge.

M. S. Regele a desmișnit apoi zvonurile, după cari ar fi având de gând să se retragă. — „Aici sunt, aici rămân — a spus M. S. Chemat pe tronul României, voi rămâne credincios până la moarte jorământului pe care L'am depus înaintea poporului meu. Prin toate puterile mele, până la ultima clipită a vieții, mă voi consacra, cu trup și suflet, propășirii și fericirii României Mari, în ciuda dificultăților actuale, care asaltează de altfel toate țările fără deosebire”.

Același gazetar francez a luat un interviu (întrebare și răspunsuri) și dlui prim-ministru *Vaida*. Dsa la fel a declarat că mișcările muncitorești au fost puse la cale de agenți (oameni de încredere) de ai sovietelor, veniți în România peste Polonia și Ungaria. Mișcările erau să izbucnească numai în Martie, dar agenții au fost dați de gol mai din vreme, și astfel n'au putut face tot răul ce ar fi vrut să facă. — Starea de asediu — a spus d. Vaida se va ridica îndatăce se vor potoli lucrurile, dar dacă se vor mai ivi tulburări și în alte părți, ea va fi întinsă și acolo. — Guvernul — a încheiat d. Vaida, — a făcut și face tot posibilul spre a menține ordinea de care avem nevoie spre a lucra liniștit la refacerea economică a țării.

Declarații au mai făcut și alți miniștri ca d. *Mironescu*, ministrul de interne și d. *Mirto*, ministrul comunicațiilor. Declarațiile dlui *Mirto* fiind trecute greșit la gazetă, au dat naștere la un mic bucluc cu d. *Titulescu*, care însă în urma lămuririlor date de d. *Mirto*, s'a potolit, fără să aibă urmări mai grele.

Parlamentul și miniștrii

Senatul a fost ocupat cu discuția legii privitoare la reducerea salariilor funcționarilor. Camera a debătut legea dlui *Madgearu* referitoare la schimbarea dărilor directe.

D. *Mironescu* a depus un proiect de lege

privitor la modificarea legii *Mârzescu* (fost ministru de justiție la liberali) pentru a putea înfrâna mai ușor pe tulburătorii liniștei publice.

D. *Popovici*, ministrul de justiție a înaintat parlamentului mai multe proiecte de lege pentru unificarea legislativă.

Dnii miniștri au mai fost ocupați cu cernerea funcționarilor cari au fost numiți sau înaintați împotriva legii. Iar d. *Madgearu*, ministrul de finanțe, se sfarmă să alcătuiască un buget echilibrat. Însă pentruca veniturile să poată acoperi cheltuelile, va trebui să facă bugetul țării de 20, cel mult 21 miliarde lei.

Pentruca această să se poată face, toate ministerele au trebuit să facă reduceri mari. Așa pe pildă au trebuit să se șteargă o mulțime de școli, rămânând 1500 profesori pe dinafară.

De ale național-țărăniștilor.

Joi, în 23 Februarie, comitetul executiv al partidului național-țărănesc a ținut o ședință la București, sub președenția dlui *Vaida*. — A fost lipsă de această ședință pentru a strînge rândurile parlamentarilor național-țărăniști, cari începuseră să se împărțească în două tabere: partizani de ai dlui *Maniu* și partizani de ai dlui *Vaida*. D. *Vaida* a băgat de vină și unora și altora și le-a spus: „Nu admit mai valdiști și mai maniști decât mine și *Maniu* și nu cred că ar fi alții cari ar lucra mai bine pentru țară ca mine și *Maniu*.”

Lecția dată de d. *Vaida* a prins și, cel puțin deocamdată, solidaritatea partidului s'a restabilit, ceea ce se vede și din moțiunea (hotărîrea) votată și din telegramele trimise de d. *Vaida* dlui *Maniu* la Montecarlo și dlui *Mihalache* la Geneva.

Dar cu toate acestea, greutatea cea mare a rămas. Anume, *metodele de guvernare* în care dnii *Maniu* și *Vaida* nu sunt de aceeași părere. — Dacă va fi vre-o primejdie apropiată pentru guvernul național-țărănesc, această poate să urmeze din faptul că dnii *Vaida* și *Mironescu* au luat sarcina cărmuirii și în condiții pe cari dnii *Maniu*-*Mihalache* n'au voit să le rabde.

Iarăși contrabanda dela Hirtenberg.

Încă nici acum nu s'a isprăvit incurcătura produsă cu armele trimise de Italia la fabrica dela *Hirtenberg* din Austria, — zice-se pentru reparare, dar de fapt, pentru a fi strecurate în Ungaria.

Fiindcă prin aceasta se călcau tratatele de pace, guvernul francez și cel englez au trimis o notă către Austria, în care cereau, în termen de două săptămâni, armele cu pricina să fie sau trimise înapoi în Italia sau nimicite.

Guvernul austriac s'a hotărât să le trimită înapoi. Acum însă vine o nouă incurcătură. Directorul căilor ferate austriace, *Ingner* *Seefehner*, de naștere din Ungaria, socotit să încerce o apucătură urâtă, ca armele totuși să ajungă în Ungaria, iar Franța, Anglia și Mica Înțelegere să rămână păcălite. —

Economii pretutindenea

Cel mai vestit palat regal din Londra, capitala Angliei, este acel care se numește palatul Buckingham, și în care locuiește regele Angliei. Palatul acesta este grozav de mare și susținerea lui costă foarte mult. De aceea regele Angliei a hotărât să dărâme acest vestit și mare palat, și să vândă materialul din care este făcut și locul pe care este așezat, iară familia regală să se retragă într'un palat

mai mic, numit Kensingtonpalat. Din dărâmarea palatului Buckingham se va câștiga cam 2 miliarde Lei. Iată și fotografia palatului menit să fie în curând dărâmat.

adece, să trimită în Italia vagoane goale, despre cari să declare la vamă că sunt încărcate cu arme, iar vagoanele încărcate cu arme să le treacă în Ungaria, declarând la graniță cumcă vagoanele ar fi goale.

Deputatul socialist König a dat însă de gol această apucătură, pusă la cale de directorul căilor ferate austriace, în legătură cu prințul Stahremberg, șeful fasciștilor austriaci (Heimwehr) și cu unii conducători unguri dela Budapesta.

În urma acestei descoperiri, cancelarul austriac Dollfuss a scos din slujbă pe inginerul Seefehner.

Se prea poate că lucrurile nu se vor opri aici. Faptele acestea arată cum Ungaria voește să se înarmeze cu orice preț și că în țara în care s'au falsificat banii altei țări (prințul Windischgrätz cu francii francezi), când e vorba de „interese patriotice“, falșurile, înșelăciunile și apucăturile țin locul sfântei scripturi.

E trist, dar adevărat.

Liga Națiunilor și războiul Japono-chinez.

E mai bine de un an, de când Japonia a pornit din bun senin contra Mancuriei, cucerindu-o dela Chinezi și proclamându-o stat de sine stătător, sub numele de Mancukuo.

China s'a plâns la Liga Națiunilor. Liga a trimis în Mancuria o comisie de 19 persoane, care să facă apoi un raport despre stările de acolo.

Comisia Lytton în zilele acestea și-a făcut raportul, în fața ședinței plenare a Ligii Națiunilor dela Geneva. Prin raportul comisiei s'a dat câștig de cauză Chinei, stabilindu-se că Mancuria face parte din China și că, prin urmare, Japonia care a ocupat-o pe nedreptul, trebuie să-și retragă trupele de acolo. — Această hotărâre, firește că a fost primită cu multă bucurie de către reprezentantul Chinei pe lângă Liga Națiunilor (Yen), în schimb d. Matsuoka, reprezentantul Japoniei, s'a ridicat împotriva acestei hotărâri, cerind respingerea raportului.

Liga Națiunilor însă cu 42 voturi contra 1 (cel al Japoniei) a primit raportul comisiei de 19. Atunci reprezentantul Japoniei, în semn de protest s'a ridicat și a părăsit ședința, plecând spre casă, peste Statele Unite.

În urma acestui fapt, Japonia poate fi socotită ca ieșită din Liga Națiunilor.

Ea socoate că acum n'o mai leagă nimic și astfel a și trimis ultimul guvernului chinez din Nanking, să-și retragă trupele din provincia Jehol, pe motivul că acest colț de țară s'ar ținea și el de Mancuria.

Guvernul chinez neîmplinind această cerere nedreaptă, trupele japoneze au început din nou înaintarea. Lupte crâncene pot avea

loc în curând între armatele celor două mari popoare de rasa galbenă.

Vălvătala s'a aprins în depărtatul răsărit, fără ca Liga Națiunilor să poată împiedeca izbucnirea ei.

Spre destrămarea Ligii Națiunilor?

Precum la 1815, după căderea lui Napoleon cel Mare, puterile mai de seamă ale Europei (Rusia, Austria, Prusia, Franța) au alcătuit Sfânta Alianță, ca să asigure dreptate, credință și pace pe pământ, tot astfel s'a încercat la sfârșitul marelui războiu cu Liga sau Societatea Națiunilor, pentruca să se asigure pacea între popoare și respectarea tratatelor de pace.

Sfânta Alianță își ținea congresele odată aici, odată dincolo, (ca Mica Înțelegere), iar Liga Națiunilor își ține adunările la Geneva, în Elveția. Sfânta Alianță potolea răscoalele prin armata uneia sau alteia dintre țările părtașe; Liga Națiunilor până acum a izbutit să împace neînțelegerile pe cale pașnică.

După moartea țarului Alexandru I al Rusiei (la 1825) urmașul său Nicolae I nu s'a mai ținut de Sfânta Alianță, ci la 1828 a declarat războiul Turciei. — Tot după trecere de 13 ani vedem că Liga Națiunilor începe a se destrăma.

Nu e destul că au lipsit din ea două din cele mai mari puteri ale lumii: Rusia și Statele Unite, acum se retrage Japonia, care a fost una dintre țările, cari au pus temelile Ligii.

După Japonia în curând poate să urmeze Germania, Italia, Austria, Ungaria și Bulgaria.

Chiar și Franța, stâlpul cel mai puternic al ei, a început să-și dea seama, că corabla Ligii Națiunilor a început să iee apă. Dovadă cele scrise de curând de fostul prim-ministru Herriot, într'un ziar din Paris.

Germania nu-și bate capul cu altceva decât cum să nimicească tratatele de pace.

Și are alături de ea, afară de țările învinse în marele războiu, și pe Italia.

Gândurile ce le însufletesc, numai gândurile de pace nu sunt. Iar Liga, armată nu are, și dezarmarea n'a putut-o realiza. Acum nu mai poate împiedeca pe cale pașnică nici războiul dintre popoare.

După 13 ani Sfânta Alianță și-a dat sufletul. Tare ni e teamă să nu pățească la fel și Liga Națiunilor, care născută la 1920 e în al 13-lea an al vieții sale.

Numărul de 13 nu-i a bună.

Dr. Coriolan Suetu

Cetiți „UNIREA POPORULUI“

Conferențele „Astrel“ la Blaj. Duminică, 26 Februarie, după sfânta slujbă arhierască din Catedrală, s'a ținut în sala de gimnastică a liceului a doua conferință în cadrele Astrel. Invățăatul profesor dela liceul de băieți din Blaj d. Ștefan Manciușea a vorbit despre unele neamuri străine așezate din vremuri mai vechi de acele cari ne-au asuprit în ținuturile locu te de Români. A fost vorba despre bulgari, slovaci și șvabi, pe cari i-au adus Austriei și Ungurii în diferite timpuri, împământându-i în părțile apus ale teritoriului românesc (Banat, Crișana) și pe cari stăpânirea ungurească a încercat să-i maghiarizeze, reușindu-i în parte, spre a înmulți numărul Ungurilor. Din cercetările dl prof. Manciușea asupra acestor neamuri se desprinde însă foarte clar un lucru, pe care vorbitorul l-a și scos la iveală: Românii se dovedesc a fi cel mai vechi locuitori în aceste locuri și deci dreptul de stăpânire asupra lor, le este în afară de orice discuție.

A mână aeroplanul cu picioarele.

Un aviator american, ne mai având ce face, s'a suit într'un aeroplan, s'a legat de mâni și și-a pornit aeroplanul cu picioarele. Aviatorul a sburat cât a sburat și apoi s'a dat jos sănătos. Asta însă nu merge mult.

Se exportă 6000 vagoane de porumb. De nenumărate ori am scris despre scumpirea porumbului și mai ales acum când avem atât de puțin. Din toate părțile lumii sosesc vagoane după porumbul românesc. Ziile sosesc la Constanța peste 500 vagoane de porumb și ar sosi și mai multe dacă ar putea duce căile noastre ferate. Franța singură a cerut să-i dăm 9000 de vagoane de porumb.

Beau și Americanii. Se știe că până acum Americanilor nu le era permis să bea rachiu și nici o altă beutură spirtoasă. Acum sunt pe cale de a părăsi această opreliște. Omul când n'are un rău, îl caută.

Oamenii cari n'au lipsă de legea conversiunii. Legea conversiunii are mai multe fețe, din care una rea e aceea că distruge băncile populare. Se mai găsesc însă și oameni cinștiți cari dându-și seama că dacă faci să piară o bancă populară multe familii de țărani rămân pe drumuri. Și acești oameni au spus că nu le trebuie legea conversiunii și că vor face tot ce se va putea ca să-și plătească banii la bănci și astfel ei să fie dați sătenilor cari i-au depus la bancă. Ce bine ar fi dacă multe ținuturi românești ar face ca săteni din comuna Nehoiu, jud. Buzău.

Datorii funcționarilor publici. Ministerul de finanțe a adus la cunoștința celorlalte ministere că, deoarece prin noua lege pentru reducerea salariilor acestea s'au redus de așa încât funcționarii abia mai pot trăi din ele, să nu li-se poată reduce din salariu mai mult de un sfert, oricâte datorii ar avea. Iată în sfârșit și un ordin cum se cade, după ce ministrul finanțelor și-a bătut joc, în modul cel mai grozav, de funcționarii!

Impotriva școlilor fără Dumnezeu. Sfatul miniștrilor din Prusia, o țărișoară din Germania, a primit propunerea ministrului

instrucțiunii, ca să se desfășoare toate școlile în cari nu se învață religia, ca fiind primejdioase statului. Iată o pildă bună pe care ar trebui să o aibă în vedere și ministerul nostru de instrucție, fiindcă la noi, în școlile comerciale, de arte și meserii, profesionale și de menaj, nu se propune religia. O școală fără religie de fapt însă nu numai că n'are drept de existență, ci e chiar primejdioasă statului, crescând oameni fără Dumnezeu.

Pădurile sunt amenințate de omizi.

Ministerul agriculturii face cunoscut că în primăvara aceasta vor fi o mulțime mare de omizi, dintre cari unele vor nimici pădurile de stejar, iară altele pomii roditori. Cititorii noștri să se pună deci pe lucru și să culegă și ardă toate cuiburile de omizi de pe pomi, altfel la anul nu vom avea nici un fel de poame.

Ce trebuie să facă omul bolnav de gripă.

Întâi să se așeze în pat și să bea ceai cu rom. Apoi când are fierbințeli nu va mai bea ceai ci numai lapte fierț. Va mânca supă de carne și mâncări ușoare, nu carne, găluște și mămăligă. Sunt acum o mulțime mare de medicamente împotriva gripei, pe care și-le dă bucuros orice poticar. Totuși când bolnavul se simte rău, e bine să întrebă pe doctorul, căci gripa poate avea urmări care să le simți toată viața.

Mașină de numărare bani. Un inginer român a făcut o mașină de numărare bani. Poți băga în coșul ei bani cu litra, că îi numără și și-i dă în pachete cât de mari vrei, de zece, o sută, ori o mie de lei. Tot același inginer a făcut o mașină de schimbat bani. Dacă ai cumpărat un lucru în valoare de 50 de lei, și n'ai mărunți, bagi în coșul mașinii o sută, ori o mie și ea își reține datoria, dându-ți înapoi restul.

Mulțumită publică. Reuniunea „Sf. Maria“ a femeilor gr.-cat din com. Lechinioara jud. Mureș, aduce pe această cale mulțumită publică dlui Petru Bârsan, dela serviciul școlilor din Blaj, pentru frumoasa bibliotecă, cu conținut religios-moral donată acestei Reuniuni.

O bătrână de 98 de ani arsă de vie. O mare nenorocire s'a întâmplat în locuința unui funcționar din București. Plecând la serviciu, funcționarul și-a lăsat acasă mama, o bătrână de 98 de ani. Bătrâna s'a dus lângă foc și sărind o scântee i-s'au aprins hainele. Neputându-le stinge, bătrâna a căzut în nesimțire, și când a venit acasă fiica ei, a aflat-o moartă.

Mușcat de lup. Un sătean cu numele Ioan Cloandă din Târcaia jud. Bihor, întorcându-se spre casă dela pădure, a fost atacat de un lup și mușcat rău. Noroc că pe drum se mai aflau și alți oameni, cu cari împreună Cloandă a omorât lupul. Cel mușcat a fost trimis însă la clinicile din Cluj, căci se bănuiește că lupul fusese turbat.

Biserici, case parohiale și cimitire licitate. Se vede că în Ungaria criza e mult mare decât la noi, altfel n'am citi știrile acestea aproape de necrezut: Zilele trecute au fost adică licitate mai multe biserici, case parohiale și cimiterii protestante din comunele Kocsér și Békéssámson din Ungaria, fiindcă nu și-au plătit cametele după o datorie pe care o aveau la o bancă. La licitație nu s'a prezentat nime și astfel bisericile, casele parohiale și cimitirele au rămas în proprietatea băncii. Dările bisericesti se plătesc de aici înainte nu curatorilor ci judecătorilor de ocol, cari apoi le predă băncii cu pricina. Sărăcie, nu glumă!

Inecat sub gheață. Un copil de 5 ani din Reghin, fiul păzitorului Vaida dela fabrica „Efca“, ducându-se la Mureș să se dea pe gheață, cum a văzut că fac copiii mai mari, a căzut într'un burduf de unde duc oamenii apă. Nefiind nimeni prin apropiere, bietul copil a apucat sub gheață și s'a înecat. Părinții l-au aflat mort între sloi, abia seara. Ne putem închipui ce durere sfâșietoare pentru dânsii. Învățătură dureroasă și pentru alți părinți!

Cât este de mare criza se vede din darea de seamă (statistica) făcută de dl profesor E. C. Decusară, care ne arată că în anul trecut, 1932, s'au protestat cu totul, pe întreaga țară, nu mai puțin de 273,320 polițe (cambii sau vecsele), în valoare de 5 miliarde 770 milioane Lei. Când se protestează polițele, înseamnă că nu se plătesc la vreme dobânzile, și că e mare sărăcia. Dacă luăm în socotină că aceste cambii sunt mai ales de ale oamenilor bogați, fiindcă ale țărănilor cari au sub 20 jughere nu s'au putut protesta, vom înțelege marea sărăcie în care ne sbatem.

Cutremur de pământ în China.

Când începe o nenorocire pe capul cuiva, apoi să fii sigur că vine și alta. Astfel pe capul Chinezilor nu e destul pustitorul război cu Japonezii, dar a mai început și un cutremur de pământ care le-a băgat spaimă în oase.

Vreau să-i fure și cel de al doilea copil. Americanii, pe lângă cel mai mare bine, au și cele mai multe rele. Astfel la ei există și cel mai mulți și mai iscusii tâlhari de pe pământ. Tâlharii aceștia fură copiii bogătașilor și apoi cer bani pentruca să-i elibereze. Astfel i-au furat copilul, mai ani trecuți, colonelului Lindbergh, cel care a trecut mai întâi în sbor Oceanul dintre America și Europa. Iată că acum hoșii l-au amenințat că îi fură și cel de al doilea copil. Lindbergh ar fi spus că se mută în Europa.

Grozăviile bolșevicilor dela Nistru. Lumea poate își mai aduce aminte de grozăviile rusești din anul trecut, când sute de moldoveni de dincolo de Nistru au vrut să treacă la noi în țară și au fost împușcați de Ruși. Acum Rușii au făcut pe malul Nistrului

niște garduri de sârmă ghimpată, sârmă care e și otrăvită. De această sârmă se agață cei care fug noaptea din Rusia. Un tânăr român, după care s'au tras peste 60 de gloanțe, a reușit abia să scape cu viața, și el a spus lumii marea suferință a Românilor de peste Nistru și totodată ne-a arătat ce rău e pentru omenire bolșevismul.

A vrut să omoare pe președintele Statelor Unite. Se știe că în America s'au făcut alegeri noi și că din aceste alegeri a ieșit ales unul Roosevelt în locul fostului președinte Hoover. Noul ales încă nici nu și-a luat postul în primire și a și încercat să-l omoare. Omoritorul însă a dat greș. El se numește Zangora și a fost condamnat la 80 ani închisoare, câte 20 de ani pentru fiecare glonte tras asupra președintelui.

O femeie își aruncă copilul sub roatele trenului. Maria Burac, certându-se cu mama ei, care-i creștea copilul, deodată a luat copilul și a fugit la trenul care tocmai atuncia trecea pe-acolo, aruncându-l sub roate. Copilul a fost făcut fărâme, iar mama lui arestată. Doamne, câte mai face omul la supărare!

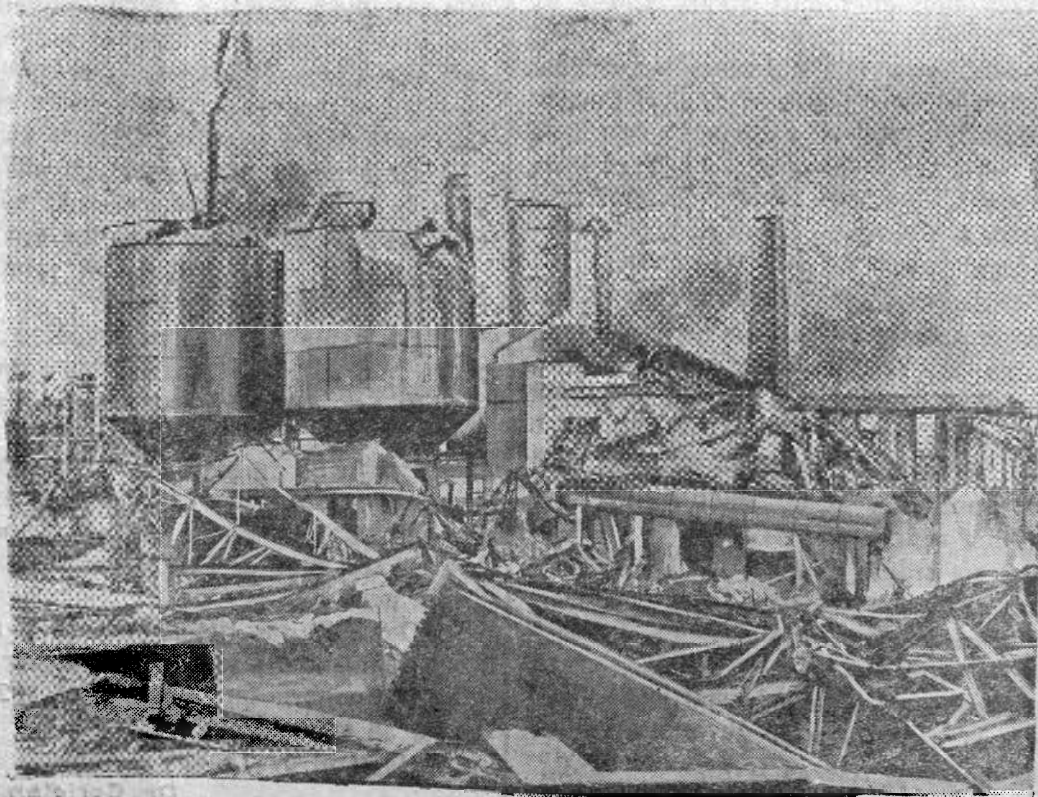
* Atragem atențiunea CITITORILOR NOȘTRI asupra șirului de Inserate a fabricii HEINRICH FRANCK SOEHNE S. A. R. pentru industria produselor de cafea, București-Brașov.

Poate omul aduce ploaie?

Un învățat olandez a făcut să ploaie pe o întindere de peste zece Km.

Îți stă mintea în loc, când auzi câte fapte oamenii. Mai anii trecuți, un neamț din România se gâta să plece în lună, (Nu știu o fi ajuns ori s'o fi oprit în vr'un birt între lună și pământ — îți și vine să râzi când îi auzi). Acum un olandez, s'a suit cu un aeroplan mare, până la vreo doi Km. deasupra pământului. De acolo a aruncat pe norii, care se aflau sub dânsul niște „sare măruntă“ (adică un fel de sare) și, spre minunea lumii, norii au început să plângă. Și ține-te ploaie. A plecat pe o întindere de 10 Km. și atât de tare încât dacă nu se suia învățatul iar, ea să-i presare, prăpădu lumea de atâta potop de ape. Și apoi să nu mai minunezi.

Explozia dela Neunkirchen

Zilele trecut s'a întâmplat în Germania o explozie groznică. Tănatoarele de gaz, două mari căldări cari se văd pe chipul nostru, au explodat, din negrija lucrătorilor, dărâmând nu numai clădirea societății de gaz, dar și aproape jumătate orașul, omorând, mai multe de oameni și răniind mai multe mii.

Misiuni sfinte la Ortelec

Din ordinul Inalt Prea Sfinției Sale Dr. Valeriu Traian Frențiu, arhiepiscopul Diecezei de Oradea, în parohia Ortelec, jud. Sălaj, în zilele de 4-12 Febr. a. c. s'au ținut misiuni sfinte, cari au fost conduse de Preacuvioșia S'a Păr. Ioan Gârlean, călugăr franciscan din Oradea. Părintele călugăr a ținut 16 predici, atât de înălțătoare și rostite cu așa însuflețire, încât a readus la calea adevărului și pe acei dintre credincioși, cari de zeci de ani nu s'au îngrijit de mântuirea sufletului lor. Biserica, deși destul de mare, s'a dovedit neincapătoare pentru marea mulțime, care atât dimineața la sf. Liturghie, cât și seara la Paralelis, au alergat cu pași grabnici la ascultarea cuvântului lui Dumnezeu. A făcut foarte bună impresie asupra credincioșilor faptul că intelectualii, atât cei din loc, cât și cei din jur, învățătorii, notarii, jandarmii, etc., au participat regulat la serviciile divine și apoi s'au mărturisit și împărtășit.

În ziua de 8 Febr., s'a început mărturisirea credincioșilor; la sf. mărturisiri, Părintele misionar, pe lângă preotul local, a fost ajutat de mai mulți preoți. S'au împărtășit cu sf. Cuminecătură 1310 inși!

În ziua încheerii sf. misiuni, au primit sf. taină a Botezului, 2 fete, născute din părinți bapțiști. Administrarea sf. Botez de către pr. misionar și Malt oa. Domn Protopop tractual, e impresionat foarte mult pe credincioșii cari erau de față în număr de peste 2000. Tot în această zi sa înființat societatea „sf. Iaimi a lui Isus”, înscrinduse 110 persoane.

Zilele de 4-12 Febr. a. c. vor rămânea veșnic în amintirea acelor, cari au avut fericirea a participa la aceste sf. misiuni.

Iuliu Cheresteși
preot local

„Agru“-l la Sânpaul

În ziua de 2 Febr. 1933 Oa. Gheorghe Oancea parohul nostru neobosit, după mai multe predici ținute în biserică și conferinți publice, a putut să strângă sub steagul „Agru“-lui pe aproape întreg poporul din Sânpaul. S'au înscris cu mare însuflețire 42 membrii, cari și-au ales un comitet, în frunte cu Gheorghe Șionfălean primarul comunei ca președinte, Niculae Ignat vicepreședinte, Alesandru Murariu secretar, Ioan Ignat casier, iar în comitet: Ioan Bruta jun., Ioan Stoica, Valer Voda, Ioan Chira și Ioan Chiș jun. „Agru“-l, nostru va lucra împreună cu „Reuniunea Sf. Maria”, și va ținea conferințe în toate duminicile și sărbătorile.

Părintele nostru neobosit va avea mân-

găierea sufletească, că în parohia Sânpaul, din jertfa poporului sărac, vede biserica frumoasă, casele parohiale, „Agru“-l și „Reuniunea Sf. Mariana”, cari numai laudă pot aduce Sfinției Sale.

Gheorghe Șionfălean
primar

Adunarea generală

a Reuniunii Meseriașilor și comercianților români din Blaj

Duminea 26 Februarie s'a ținut Adunarea generală a Reuniunii Mes. și Com. români din Blaj, sub președinția dlui prof. Dr. Coriolan Suciu. Numărul mare al celor prezenți dovedește îndeajuns legătura sufletească ce unește membrii acestei Reuniuni. Adunarea a decurs în cea mai mare bună înțelegere. Din rapoartele citite reese că conducerea Reuniunii a lucrat mult, cu suflet și cu jertfă, pentru îndeplinirea misiunii.

Dintre toate lucrările comitetului cea mai de seamă ni-se pare a fi străduința de a intra în folosința și stăpânirea localului (casei) fostei Casine Maghiare din loc. Uagurii din Blaj și-au făcut pe vremea penei de cocoy, o mare casă în Blaj unde le era cuibul lor. În mare parte banii cu care s'a zidit această casă, au fost adunați de la Români fruntași din jur care erau siliți să se scrie membri în societatea lor și astfel plăteau fiecare o anumită sumă de bani. Când s'a făcut România-Mare, Uagurii n'au voit să-și înștiințeze societatea la autoritățile noastre și din această cauză societatea lor a rămas pe dinafara legii. Asta însemna că societatea le este desființată. Foștii membri s'au gândit atunci că ar fi bine să dăruiască toată averea lor societății meseriașilor români din Blaj, cari erau acuma stăpâni și aveau lipsă să trăiască cu ei în bună înțelegere. În anul 1925 ei și fac acest lucru.

Societatea meseriașilor români n'a putut ajunge să pună mâna pe acest local până acum. A trebuit să se poarte chestiunea pe la judecăți, ajungând chiar și la Inalta Curte de Casație. În toate locurile ea a câștigat și astfel azi e proprietară și cu drept de folosință. Cei cari au crezut că pot folosi după bunul lor plac această avere, făcută din munca celor oropsiți, s'au înșelat. Azi văd și ei acest lucru.

Mare merit în această chestiune au avut dnii: Dr. C. Suciu, ca președinte, dl. E. Oltean, ca membru în comitet a dat bani pentru purtarea judecăților, precum și dl. adv. Dr. Eug. Moldovan tot membru 'n comitet, care a arătat drumul legii pe care se poate ajunge la învingere.

Pe lângă aceste chestiuni care urmă-

rese mai mult înstărirea materială a societății, conducerea s'a îngrijit și de luminarea membrilor prin lumina cărții. S'au ținut cu acest scop opt cuvântări, de către profesorii din Blaj și de dl. Oltean, în care s'a arătat o parte din istoria neamului nostru și dezvoltarea comerțului și a industriei române în Ardeal.

Din toate rapoartele ce s'au citit a reeșit clar munca și buna purtare a comitetului, așa eum au arătat și dnii Dr. C. Ordace și Dr. Alex. Măcelariu, care au controlat actele și socotelile comitetului.

Implinindu-se trei ani decând a fost ales, comitetul și-a dat demisia și în locul lui a fost ales altul nou. Președinte a rămas tot dl. Dr. C. Suciu care a mulțumit vechilor membri din comitet pentru munca depusă și a rugat pe cei noui aleși, să lucreze pentru Reuniune cu aceeași însuflețire.

Meseriașii și comercianții din Blaj pot fi mândri căci sunt pe calea cea bună.

Nc.

Răpire cu bucluc

Hazlia răpire din com. Tereblecea (Bucovina) Logodnicul fetei pune în locul ei un flăcău pe care acesta îl răpește crezând că e fata, iar la urmă răpitorii sunt prinși și aduși în mijlocul satului care face haz pe socoteala lor

Tânărul Traian Andrei, fiind îndrăgostit foc de fata Teaci Maria care nu voia să audă de el, fiind logodită cu flăcăul Dominte Dulgaru, se hotărăște s'o răpească. Fata s'a plâns logodnicului care și-a adunat prietenii la stat. În seara cu bucluc, Andrei întovărășit de un prieten, vine cu o sanie, intră în casa fetei, o învalue într'un lepedeu și aruncându-o în sanie: hei la drum, calule.

În capul satului însă le sare înainte Dominte cu tovarășii și: »Bun ajunsu drumefil De unde până unde«. Și sub cuvânt că n'au dat vamă când au trecut prin sat, le apucă caii de căpăstru și înapoi la primărie, să dea zălog Răpitorii nu se lasă și se iscă bătaie. Spre marea mirare a răpitorilor fata sare din sanie și începe a le căra la pumni românești. Atunci află ei că în locul fetei răpiseră un flăcău sdravăn care se culcase în patul ei. Nici una nici alta, îi aduc în sat, adună tărăboi mare și, după ce le ard sania, le tologesc caii, și le dau o bătaie ca să le fie cald pe drum și după ce-i petrec până în capul satului cu alai, le mai dau câte un picior în spate ca să nu piardă calea către casă, și pe aci vi-i drumul.

Iubiți cititori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Urmările nenorocirii dela Neunkirchen

Iată aici o stradă din apropierea fabricii de gaz care explodase la Neunkirchen în Germania. Explosia așa a fost de puternică, încât n'a rămas întreagă nici o singură clădire, iară de sub dărâmături s'au scos sute de oameni morți și mii de oameni răniți. A fost, cu un cuvânt, una dintre cele mai groaznice nenorociri ale lumii, din vremea mai nouă. Iată ce poate face o negrijă a unui lucrător, despre care, deși omorât, s'a constatat că bause în ziua aceea prea multă bere.

Și D=voastră...
puteți să
beți o cafea cu
lapte gustoasă,

dacă veți lua adausul la cafea

„Veritabil Franck“!

Cum ne putem fabrica singuri săpunul

În fiecare zi avem lipsă de săpun, fie pentru spălătul corpului, fie pentru spălătul hainelor. În loc de a ne da banii scumpi pe marfa, de cele mai multe ori proastă, a negustorului, ne putem fabrica singuri săpunul atât acela pentru haine, cât și cel de față.

Pentru a fabrica săpunul, avem lipsă de un cazan, de grăsime și sodă sau cenușă și var.

Grăsimea poate fi: seu de bou, oaie, capră, natură de porc, unt stricat s. a. În loc să se arunce rămășițele de untură, unt, său, jumări să se strângă până avem câteva kgr.

Într'un cazan mic, în care punem sodă caustică 1 kgr. pentru 5 kgr. grăsime, turnăm 20 litri apă. Când soda s'a topit, încălzim și turnăm rămășițele de grăsime. Se face îndată o spumă, care începe a crește. Se amestecă într'una cu o lopată de lemn. Dacă spuma dă să iese afară, să se toarne îndată o câldare de apă în cazan.

Fierberea ține 5—6 ore. Cunoaștem că săpunul e gata după miros, pierzându-se mirosul seului sau a grăsimii. Putem cunoaște dacă toată grăsimea sau nu a trecut în săpun, dacă luăm o picătură din câldare și o punem pe o bucată de sticlă. Dacă mai este grăsime, atunci picătura se va întări mai întâi la margini, apoi la mijloc. Dacă am pus prea multă sodă caustică, aceasta se cunoaște prin aceea că picătura va face o pojghiță subțire pe deasupra și numai mai târziu se va întări și restul. Când săpunul e gata, picătura se va întări tot una peste tot.

Dacă nu avem sodă caustică, putem să ne folosim de cenușă și var. Se ia pentru 1 kgr. de grăsime 3 kgr. cenușă pe care le ferbem cu apă, lăsăm ca cenușa să se depue la fund, apa turnându-o într'un vas în care se află lapte de var. Laptele de var este astfel preparat ca pentru fiecare kgr. de grăsime se ia 1 kgr. de var, care e stins în apă. După ce se răcește, se amestecă cu leșia.

Săpunul fiind gata, se stinge focul. Să se bage de seamă, ca nu cumva să crească săpunul chiar și acuma și să dea afară din cazan. Pentru aceasta se amestecă din când în când.

Dacă voim să colorăm săpunul, punem culoarea în apă, turnându-o apoi în cazanul cu săpun încă neîntărit. Pentru săpun albastru luăm ultramarin; cinabru pentru săpun roșu, miniu de plumb pentru o culoare ca marmora, ocră pentru galben ș. a.

Se întoarnă apoi săpunul în forme de lemn căptușit cu tunică, de diferite mărimi. După câteva zile pereții formei sunt desfăcuți, iar săpunul tăiat cu sârma în bucați.

Când voim să fabricăm săpunuri de față (toaletă), se pune în cazan în timpul fierberii sare, întrebuițând apoi numai săpunul ce se adună deasupra. Pentru a te da și un miros plăcut, se pun diferite materiale mirositoare.

Se poate pune în săpun și colofoniu, ba este chiar bine, pentru că se face o legătură mai bună.

Untura de porc nu se poate folosi la fabricarea săpunului de haine, căci dă un săpun sfarmicios.

Un învățat a spus odată că un popor se poate judeca cât este de învățat, cât îi merge de bine, după cât săpun folosește. Este mult adevăr în spusesele acelui învățat!

Budlu Pavel

Fel de fel

Grăul de toamnă se poate semăna și primăvara

Grăul de toamnă de obicei se seamănă toamna. Numai în feliul acesta dă recoaltă multă și bună. Acum s'a aflat că și dacă se seamănă primăvara încă dă recoaltă destul de bună. Însă trebuie pregătit anume pentru semănatul de primăvară. Pregătirea se face în chipul următor: Se înmoaie grăul în apă, vreme de 24 de ceasuri. Așa înmuiat și umflat se ține 6—7 săptămâni la răceală, pentru ca să nu incolțesească. După aceea se samănă. Udatul grăului se va potrivi așa, ca pe când trec celea 6—7 săptămâni să fie chiar vremea sămănatului de primăvară. Grăul astfel pregătit se coace cu câteva zile mai de grabă ca și grăul de primăvară și dă recoaltă aproape tot așa de bună ca și dacă se seamănă toamnă.

Culegerea crenguțelor pentru altoi

Pomii se înmulțesc prin semințe și prin altoire. Pomii crescuți din semințe cresc anevoie și trebuie foarte mult timp până ajung să dea roadă. Afară de aceea, pomii crescuți din semință, de obicei dau roadă mai slabă ca și pomii din cari s'au luat semințele. Cel mai bun mijloc de înmulțire a pomilor este altoirea.

Altoirea se poate face toamna și primăvara. Cea mai sigură altoire este cea de primăvara.

Ca se putem face altoire, trebuie să avem culese din vreme crenguțele bune pentru altoi.

Culegerea crenguțelor se face de prin Decembrie și până pe la sfârșitul lui Februarie. Crenguțele de altoi se iau de pe pomii tineri, bine dezvoltăți, cari fac poame mari și cărora le merge bine în ținuturile unde se găsesc.

Crenguțele trebuie să fie de un an, cu lemnul bine cept, cu mugurii bine dezvoltăți și tăiate din vârful pomilor și din partea de miază-zi.

Crenguțele tăiate se leagă znope și se pun în pivaniță, îngropate puțin în nisip.

Primăvara, crenguțele de altoi se pun câteva ore în apă înainte de a începe altoirea.

Să ținem găini alese

Un american a cumpărat câteva găini dela țărani, găini cari ouau câte 72 ouă pe an. Acestea găini le-a împerechiat cu cocoși aleși și puicele acestor găini au ouat câte 156 ouă pe an, nepoatele lor, adică puicele ieșite din ouă dela puicele găinilor, au ouat câte 189 ouă pe an și strănepoatele lor au ouat câte 193 ouă pe an. Obiceiul americanului îl putem urma și noi, cumpărând cocoși și găini de soi ales, cari ne dau ouă multe și astfel ne aduc câștig bun. În crescătoriile Camerelor de agricultură se pot găsi mulți cocoși frumoși și găini bune, de soi ales.

Muzica mărește puterea de muncă

Directorul unei fabrici de țigări a birgat de seamă, că lucrătoarele muncesc mai cu spor, dacă cântă în timpul lucrului. De aceea a adus bîndași pe cari i-a pus să cânte într'una și folosul a fost foarte mare, căci lucrătoarele din fabrici lucrau mult mai bine și mai mult ca și înainte, dovadă că muzica nu numai îndulcește și înveselește sufletul ci mărește și puterea de muncă.

Mai multora. Ne-ați trimis o mulțime de articole, cari de cari mai lungi, spre publicare. Zadarnic v'am scris, nu le faceți prea lungi, că nu încap în gazetă, nu v'ați înțeles. Acum ne întrebați tot mereu, când se va publica articolul meu. Răspunsul e unu și același, pe rând, ca la moară, mai întâi cele scurte și pe urmă cele lungi; dar cele lungi poate că n'ajung la rând nici la vară. Învățătura? Ascultați de sfaturile ce se dau la »posta gazetei.

Redactor: IULIU MAIOR.

Ucenic

În prăvălia românească de coloniale „Tecana“ din Teaca județul Mureș se primește urgent un ucenic din familie bună.

(130) 4-5

De vânzare fân și otavă

circa 120 măși calitate I. Informațiunile
oficiul parohial

(133) 2-2

in Bila

Aviz

Dau sfaturi și deslușiri în afaceri de dar și de competență, fac constatarea și demăsurarea lăsamintelor, introduc comercianților, meșterilor și industriașilor contabilitate cu partit simplă ori dublă pe baza Registrului-jurnal și Registrului-inventar, conducere a căror registre este prescrisă în legea timbrului sub sancțiune. Preiau conducerea contabilității pe oră (Steu denbuchung, orakönyvelés), fac controla și revizuirea conturilor, socotelilor și bilanșurile preiau rolurile de dare dela dnii notari pentru încheiere etc. etc.

Ernest Kny

(136) 2-2

fost perceptor și contabil
bilanșiar Blaj, Str. Samoila Vulcan

Aviz

Incepând cu ziua de 1 Februarie 1900 Centrala Telefonică din orașul nostru, desmembrat de Of. P. T. T. devenind agent autorizat a Soc. Anon. Române de Telefoane din București.

Noul local, situat în Piața Inocențiu Mic No. 10 având intrare comună cu banca „Patria“ prezintă tot confortul, fiind bine îngrijit, încălzit și frumos aranjat, având cabină telefonică nouă.

Serviciul prompt și conștiincios, va să face pe deplin exigențele publicului nostru.

(137) 1-1

Cețiți și răspândiți
UNIREA POPORULUI